

Brüssel, 27. detsember 2020
(OR. en)

Institutsioonidevaheline
dokument:
2020/0382(NLE)

14336/1/20
REV 1

UK 136

ETTEPANEK

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Saaja:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2020) 856 final/2
Teema:	Ettepanek: NÕUKOGU OTSUS ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning teiselt poolt Suurbritannia ja Põhja-liri Ühendkuningriigi vahelise kaubandus- ja koostöölepingu ning Euroopa Liidu ning Suurbritannia ja Põhja-liri Ühendkuningriigi vahelise salastatud teabe vahetamise ja kaitse julgeolekukorda käsitleva lepingu liidu nimel sõlmimise kohta

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2020) 856 final/2.

Lisatud: COM(2020) 856 final/2

Brüssel, 26.12.2020
COM(2020) 856 final/2

2020/0382 (NLE)

COM(2020) 856 final of 25.12.2020 downgraded on 26.12.2020.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning teiselt poolt Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi vahelise kaubandus- ja koostöölepingu ning Euroopa Liidu ning Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi vahelise salastatud teabe vahetamise ja kaitse julgeolekukorda käsitleva lepingu liidu nimel sõlmimise kohta

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

- **Ettepaneku põhjused ja eesmärgid**

29. märtsil 2017 teatas Ühendkuningriik Euroopa Liidu lepingu (edaspidi „ELi leping“) artikli 50 kohaselt Euroopa Ülemkogule oma kavatsusest astuda välja Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest.

30. jaanuaril 2020 võttis nõukogu pärast Euroopa Parlamendi nõusoleku saamist vastu otsuse (EL) 2020/135 Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise lepingu (edaspidi „väljaastumisleping“) sõlmimise kohta¹. Väljaastumisleping jõustus 1. veebruaril 2020 ja sellega on ette nähtud üleminekuperiood, mille jooksul kohaldatakse Ühendkuningriigi suhtes ja Ühendkuningriigis liidu õigust nimetatud lepingut järgides. Üleminekuperiood lõpeb 31. detsembril 2020.

23. märtsi 2018. aasta suunistes kordas Euroopa Ülemkogu, et liidul on kindel kavatsus seada tulevikus Ühendkuningriigiga sisse võimalikult lähedane partnerlus. Nende suuniste kohaselt peaks partnerlus hõlmama kaubandust ja majanduskoostööd ning teisi valdkondi, eeskätt võitlust terrorismi ja rahvusvahelise kuritegevuse vastu, aga ka julgeolekut, kaitset ja välispoliitikat. Euroopa Ülemkogu kehtestas need suunised, pidades silmas üldist arusaama tulevaste suhete raamistikust, mida oli kavas täpsustada väljaastumislepingule lisatud ja selles viidatud poliitilises deklaratsioonis.

Väljaastumislepingule lisatud poliitilises deklaratsioonis (edaspidi „poliitiline deklaratsioon“) on esitatud Euroopa Liidu ja Ühendkuningriigi tulevaste suhete raamistik². Deklaratsiooniga kehtestatakse „põhimõtted ambitsioonikaks, laiaulatuslikuks, põhjalikuks ja paindlikuks partnerluseks kaubandus- ja majanduskoostöö valdkonnas, mille keskmes on laiaulatuslik ja tasakaalustatud vabakaubandusleping, ning õiguskaitse ja kriminaalõiguse, välispoliitika, julgeoleku ja kaitse ning laiemates koostöövaldkondades“.

Väljaastumislepingu artiklis 184 on sätestatud, et tegutsedes heas usus ja austades teineteise õiguskorda, teevad Euroopa Liit ja Ühendkuningriik oma parima, et astuda vajalikke samme, et rääkida kiiresti läbi poliitilises deklaratsioonis osutatud lepingud, mis reguleerivad nende tulevaseid suhteid, ja viia läbi nende lepingute ratifitseerimiseks või sõlmimiseks vajalikud menetlused, tagamaks, et neid lepinguid kohaldataks võimaluste piires alates üleminekuperioodi lõpust.

¹ Nõukogu 30. jaanuari 2020. aasta otsus (EL) 2020/135 Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise lepingu sõlmimise kohta (ELT L 29, 31.1.2020, lk 1).

² Poliitiline deklaratsioon, millega kehtestatakse Euroopa Liidu ja Ühendkuningriigi tulevaste suhete raamistik (ELT C 34, 31.1.2020, lk 1).

25. veebruaril 2020 võttis nõukogu vastu otsuse (EL, Euratom) 2020/266³, millega antakse luba alustada Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigiga läbirääkimisi uue partnerluslepingu üle. Komisjon nimetati liidu läbirääkijaks. Nõukogu otsus sisaldas ka *addendum*'it Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigiga uue partnerluse üle peetavate läbirääkimiste juhistega (edaspidi „läbirääkimisjuhised“).

Läbirääkimised viidi lõpule ning pooled leppisid kaubandus- ja koostöölepingus ning salastatud teabe vahetamise ja kaitse julgeolekukorda käsitlevas lepingus (edaspidi „salastatud teabe kaitse leping“) pealäbirääkijate tasandil kokku 24. detsembril 2020.

Salastatud teabe kaitse leping on kaubandus- ja koostöölepingu lisaleping ning see on vastavalt kaubandus- ja koostöölepingu artiklile COMPROV.2 liidu ja Ühendkuningriigi vaheliste, kaubandus- ja koostöölepinguga reguleeritud üldiste kahepoolsete suhete lahutamatu osa ja moodustab osa üldisest raamistikust. Salastatud teabe kaitse lepingul on kaubandus- ja koostöölepinguga sama kohaldatavaks muutumise kuupäev ja samad lõpetamist käsitlevad sätted.

Paralleelselt kaubandus- ja koostöölepingu ja salastatud teabe kaitse lepinguga on komisjon pidanud läbirääkimisi Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi valitsuse ning Euroopa Aatomiaenergiaühenduse vahelise tuumaenergia ohutu ja rahuotstarbelise kasutamise koostöö lepingu üle. Soovitus võtta vastu nõukogu otsus selle lepingu heakskiitmise kohta esitatakse koos käesoleva ettepanekuga eraldi menetluses. See menetlus hõlmab tuumaenergia ohutu ja rahuotstarbelise kasutamise koostöö lepingu sõlmimisele lisaks ka kaubandus- ja koostöölepingu sõlmimist Euroopa Aatomiaenergiaühenduse pädevusse kuuluvates küsimustes (eelkõige Ühendkuningriigi osalemine kolmanda riigina Euratomi teadusprogrammis ja Euroopa termotuumasünteesialases tegevuses, sh ITERi tegevuses kolmanda riigina oma liikmesuse kaudu ITERi ja tuumasünteesienergeetika arendamise Euroopa ühisettevõttes (Fusion for Energy).

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Nii Euroopa Ülemkogu 23. märtsi 2018. aasta suunistes kui ka poliitilises deklaratsioonis kutsuti üles looma tihedat partnerlust liidu ja Ühendkuningriigi vahel.

Enne kaubandus- ja koostöölepingu ja salastatud teabe kaitse lepingu üle läbirääkimiste pidamist sõlmiti väljaastumisleping, mis jõustus 1. veebruaril 2020. Väljaastumislepinguga on ette nähtud üleminekuperiood, mille jooksul kohaldatakse Ühendkuningriigi suhtes ja Ühendkuningriigis liidu õigust nimetatud lepingut järgides. Üleminekuperiood lõpeb 31. detsembril 2020. Kaubandus- ja koostöölepingu ja salastatud teabe kaitse lepingu eesmärk on reguleerida liidu ja Ühendkuningriigi vahelisi uusi suhteid ning seega vältida

³ Nõukogu otsus (EL, Euratom) 2020/266, millega antakse luba alustada Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigiga läbirääkimisi uue partnerluslepingu üle (ELT L 58, 27.2.2020, lk 53).

suuremaid häireid, mis võiksid muidu nendes suhetes pärast ülemineku perioodi lõppu tekkida.

Kaubandus- ja koostööleping loob tugeva aluse vastastikku kasulikule ja tasakaalustatud partnerlusele liidu ja Ühendkuningriigi vahel. See leping kajastab ka asjaolu, et Ühendkuningriigil ei ole ELi mittekuuluva riigina samu õigusi ega hüvesid kui liikmesriigil.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Kaubandus- ja koostööleping ja salastatud teabe kaitse leping on täielikult kooskõlas aluslepingutega ning tagavad liidu õiguskorra terviklikkuse ja autonoomsuse. Neis lepingutes ei nõuta, et liit muudaks üheski reguleeritud valdkonnas oma õigusnorme ega standardeid. Lepingutes edendatakse liidu väärtusi, eesmärgi ja huve ning tagatakse liidu poliitika ja meetmete kooskõla, tõhusus ja järjepidevus.

Kõik, mida Ühendkuningriigist imporditakse, peab vastama liidu normidele (nt tehnilised eeskirjad ja tootestandardid, sanitaar- ja fütosanitaarnõuded, toidu- ja toiduohutuseeskirjad, tervisekaitse- ja ohutusstandardid, keskkonnakaitse, tarbijakaitse jne).

Kaubandus- ja koostööleping sisaldab kaubanduse ja võrdsete võimaluste standardeid käsitlevaid jaotisi tööjõu, keskkonna, kliimamuutuste vastase võitluse ja kestliku arengu valdkonnas, mis seovad kaubandus- ja koostöölepingu majandusliku osa liidu üldiste kestliku arengu eesmärkidega ning konkreetsete eesmärkidega tööjõu, keskkonna ja kliimamuutuste valdkonnas.

Ühendkuningriigi osalemine liidu programmides on täielikult kooskõlas alusaktidega, millega määratakse kindlaks programmid, ja finantsjuhtimist käsitlevate kehtivate liidu õigusaktidega, näiteks finantsmäärusega.

2. ÕIGUSLIK ALUS

Kavandatud nõukogu otsuse materiaalõiguslik alus on ELi toimimise lepingu artikkel 217. See õiguslik alus on kavandatava partnerluse laiaulatuslikkust arvestades kõige sobivam.

Menetlusõiguslikuks aluseks on ELi toimimise lepingu artikli 218 lõiked 6 ja 7 ning artikli 218 lõike 8 teine lõik. ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikega 6 nähakse ette lepingu sõlmimine nõukogu otsuse alusel pärast Euroopa Parlamendilt nõusoleku saamist. ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 8 teises lõigus on sätestatud ühehäälsuse nõue nõukogus. Lisaks on õigusliku alusena lisatud ELi toimimise lepingu artikli 218 lõige 7, kuna nõukogul on asjakohane volitada komisjoni kiitma liidu nimel heaks kaubandus- ja koostöölepingu teatavaid muudatusi, mis tuleb vastu võtta lihtsustatud menetluses või kaubandus- ja koostöölepingu alusel loodud organi poolt.

Seega on kavandatud nõukogu otsuse õiguslik alus ELi toimimise lepingu artikkel 217 koostoimes ELi toimimise lepingu artikli 218 lõigetega 6 ja 7 ning artikli 218 lõike 8 teise lõiguga.

3. MUU TEAVE

- **Rakendamine kaubandus- ja koostöölepingu alusel asutatud organite poolt**

Kaubandus- ja koostöölepingu esimese osa III jaotisega luuakse partnerlusnõukogu, mis jälgib kõnealuse lepingu ja selle lisalepingute eesmärkide saavutamist. Partnerlusnõukogu koosneb liidu ja Ühendkuningriigi ministrite tasandi esindajatest, kes kohtuvad vähemalt kord aastas ning jälgivad ja hõlbustavad kaubandus- ja koostöölepingu ja selle lisalepingute, näiteks salastatud teabe kaitse lepingu rakendamist ja kohaldamist.

Partnerlusnõukogu võib vastu võtta otsuseid kõigis kaubandus- ja koostöölepingus või selle lisalepingus ettenähtud küsimustes. Partnerlusnõukogu võib teha otsuseid ja anda soovitusi üksnes liidu ja Ühendkuningriigi vastastikusel kokkuleppel. Ta ei saa mingil juhul piirata otsuste tegemist liidu tasandil. Liit ja Ühendkuningriik võivad otsustada partnerlusnõukogu või erikomiteede kaudu muuta kaubandus- ja koostöölepingu või selle lisalepingu teatavaid aspekte üksnes neis lepingutes sõnaselgelt sätestatud juhtudel. Kui pooled sellise otsuse heaks kiidavad, tuleb selle suhtes täita ja lõpule viia kohaldatavad siseriiklikud nõuded ja menetlused.

Partnerlusnõukogu abistab tema ülesannete täitmisel kaubanduspartnerluse komitee, keda omakorda abistavad kaubanduse erikomiteed ja teised erikomiteed.

Kaubandus- ja koostöölepinguga luuakse järgmised kaubanduse erikomiteed:

- (a) kaupadega tegelev kaubanduse erikomitee;
- (b) tollikoostöö ja päritolureeglite kaubanduse erikomitee;
- (c) sanitaar- ja füto-sanitaarmedetega tegelev kaubanduse erikomitee;
- (d) tehniliste kaubandustõketega tegelev kaubanduse erikomitee;
- (e) teenuste, investeringute ja digikaubandusega tegelev kaubanduse erikomitee;
- (f) intellektuaalomandiga tegelev kaubanduse erikomitee;
- (g) riigihangetega tegelev kaubanduse erikomitee;
- (h) regulatiivse koostööga tegelev kaubanduse erikomitee;
- (i) avatud ja ausa konkurentsi võrdsete tingimuste tagamise ning kestliku arenguga tegelev kaubanduse erikomitee;

- (j) käibemaksualase halduskoostöö ning maksude ja tollimaksude sissenõudmisega tegelev kaubanduse erikomitee.

Kaubandus- ja koostöölepinguga luuakse järgmised erikomiteed:

- (a) energeetika erikomitee;
- (b) lennutranspordi erikomitee;
- (c) lennundusohutuse erikomitee;
- (d) maanteedtranspordi erikomitee;
- (e) sotsiaalkindlustuse koordineerimise erikomitee;
- (f) kalanduse erikomitee;
- (g) õiguskaitse ja õigusalse koostöö erikomitee;
- (h) liidu programmides osalemise erikomitee.

Partnerlusnõukogu võib kaubanduse erikomiteesid või erikomiteesid luua või laiali saata ning kaubanduspartnerluse komitee võib kaubanduse erikomiteesid luua või laiali saata.

Kaubandus- ja koostöölepingus on sätestatud ka partnerlusnõukogu ja erikomiteede roll vaidluste lahendamisel, mida käsitletakse kaubandus- ja koostöölepingu kuuenda osa I jaotises.

- **Väljaastumislepingu rakendamine ja kohaldamine liidus**

ELi toimimise lepingu artikli 216 lõike 2 kohaselt on liidu sõlmitud lepingud liidu institutsioonidele ja liikmesriikidele siduvad.

On asjakohane volitada komisjoni ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 7 alusel kiitma liidu nimel heaks kaubandus- ja koostöölepingu teatavad muudatused, mis tuleb vastu võtta lihtsustatud menetluses või kaubandus- ja koostöölepingu alusel loodud organi poolt. Need muudatused on seotud kaubandus- ja koostöölepingu järgmiste sätetega:

- artikli TBT.9 [Koostöö turujärelevalve ning toiduks mittekasutatavate toodete ohutuse ja nõuetele vastavuse valdkonnas] lõiked 4, 5 ja 8 seoses lisades [TBT-XX] ja [TBT-ZZ] sätestatud poolte korrapärase teabevahetuse korra kehtestamise või muutmisega;
- lisa TBT-5 [Veinikaubandus], artikli 2 [Tootemääratlused, veinivalmistustavad ja -protsessid] lõige 3 ning artikli 3 [Poolte territooriumil impordi sertifitseerimise nõuded] lõige 3 seoses selle lisa liidete muutmisega;
- lisa TBT-4 [Mahepõllumajanduslikud tooted] artikli 1 [Eesmärk ja kohaldamisala] lõige 2 seoses selle lisa liidete muutmisega;

- lisa TBT-2 [Ravimid] artikkel 11 [Liidete muutmise] seoses selle lisa liidete muutmisega;
- artikkel PPROC.18 [LISA PPROC-1 B jao muutmise] lisa PPROC-1 B jao muudatuste kohta, mis käsitlevad turulepääsuga seotud kohustusi;
- artikkel AVSAF.12 [Käesoleva jaotise lisade vastuvõtmine ja muutmise] seoses lisa AVSAF-1 või artikli AVSAF.3 [Kohaldamisala ja rakendamine] lõikes 2 sätestatud lisade muudatustega;
- artikli LAW.EUROPOL.48 [Kuriteoliigid] lõige 3 seoses lisa LAW-3 muudatustega, kui muudetakse liidu õiguse alusel Europoli pädevusse kuuluvate kuriteoliikide loetelu;
- artikli LAW.EUROJUST.63 [Kuriteoliigid] lõige 3 seoses lisa LAW-4 muudatustega, kui muudetakse liidu õiguse alusel Eurojusti pädevusse kuuluvate kuriteoliikide loetelu;
- sotsiaalkindlustuse koordineerimise protokolli artikkel SSC.68 [Muudatused] seoses sotsiaalkindlustuse koordineerimise protokolli lisade või liidete muudatustega.

Komisjon peaks nõukogu eespool nimetatud muudatusettepanekutest eelnevalt teavitama. Nõukogu võib kooskõlas ELi lepingu artikli 16 lõikega 4 esitada oma liikmete blokeeriva vähemusega selliste muudatusettepanekute kohta vastuväiteid. Sellisel juhul peab komisjon muudatusettepanekud liidu nimel tagasi lükkama, ilma et see piiraks võimalust esitada seejärel nõukogule ettepanek vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikele 9.

Komisjonile tuleks ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 7 kohaselt anda ka volitus kiita liidu nimel heaks seisukoht, mis võetakse kaubandus- ja koostöölepingu järgmiste muudatuste suhtes, tingimusel et nõukogu sellest eelnevalt teavitatakse:

- selle künnise muutmise, millest allpool ei kohaldata kaubandus- ja koostöölepingu teise osa esimese rubriigi XI jaotise kolmandat peatükki subsiidiumide kontrolli kohta (nagu on sätestatud artikli LPFOFCSD.3.2 [Kohaldamisala ja erandid] lõikes 4 ja artikli LPFOFCSD.3.3 [Üldist majandushuvi pakkuvad teenused] lõikes 3 seoses künnisega, millest allpool ei kohaldata läbipaistvuskohustust vastavalt artikli LPFOFCSD.3.3 [Üldist majandushuvi pakkuvad teenused] lõikele 2.

Selleks et liit saaks õigeaegselt reageerida, kui ettenähtud tingimused ei ole enam täidetud, tuleks komisjonile anda volitused võtta vastu teatavaid otsuseid, millega peatatakse Ühendkuningriigile mahepõllumajanduslikke tooteid käsitleva lisa ja ravimeid käsitleva lisa alusel antud soodustused. Enne seda peaks komisjon teavitama liikmesriikide esindajaid, kes võivad komisjoni seisukoha suhtes blokeeriva vähemusega vastuväiteid esitada. Komisjonile tuleks samuti anda volitused võtta sama menetluse kohaselt vastu mis tahes muud rakendussätteid, mis on vajalikud kõnealuste lisade tõhusaks toimimiseks.

Lisaks on kaubandus- ja koostöölepingust tulenevate kohustuste täitmise tagamiseks olemas kindlad mehhanismid. Kaubandus- ja koostöölepinguga nähakse pooltele ette võimalus võtta oma huvide kaitsmiseks kiireid, autonoomseid ja operatiivseid meetmeid, sh eelkõige võrdsete tingimuste (st tasakaalustavad meetmed, parandusmeetmed) ja kalanduse (st kompensatsioonimeetmed, parandusmeetmed) valdkonnas, samuti üldisemalt tõsiste valdkondlike või piirkondlike majanduslike, ühiskondlike või keskkonnavalaste probleemide korral.

On oluline, et liidul oleks igati võimalik neid täitemeetmeid kiiresti ja tõhusalt rakendada. Selleks peaks komisjonil olema volitus peatada kaubandus- ja koostöölepingus sätestatud kohustuste täitmine vastavalt artiklile GOODS.19 (meetmed tollialaste õigusaktide rikkumise või nendest kõrvalehoidmise korral), artiklile LPFOFCSD.3.12 (parandusmeetmed võrdsete tingimuste tagamise valdkonnas), artiklile ROAD.11 (parandusmeetmed maanteedtranspordi valdkonnas), artiklile AIRTRN.8 (lennutegevusloa andmisest keeldumine ning lennutegevusloa tühistamine, peatamine või piiramine), artiklile FISH.14 (parandusmeetmed kalanduse valdkonnas), artiklile FISH.9 (korvamismeetmed juurdepääsu tühistamine või piiramise korral), artiklitele UNPRO.3.1 ja UNPRO.3.20 (Ühendkuningriigi osalemise peatamine liidu programmis Euroopa Liidu poolt), artiklile INST.24 (ajutised meetmed) või võtta vajalikud kaitsemeetmed vastavalt artiklile INST.36.

Kooskõlas aluslepingutega tegutseb komisjon liidu nimel ka kõigis kaubandus- ja koostöölepingu kuuenda osa I jaotise kohase vaidluste lahendamise menetluse etappides.

- **Lepingueelnõude sätete üksikasjalik selgitus**

Liidu ja Ühendkuningriigi laiaulatuslik ja ambitsioonikas koostöö, mis on ette nähtud kaubandus- ja koostöölepinguga, kajastab Euroopa Ülemkogu 23. märtsi 2018. aasta järeldusi ja suuniseid ning tugineb poliitilisele deklaratsioonile.

Kaubandus- ja koostööleping on ühtne pakett, mis koosneb neljast põhiosast:

- üldine ja institutsiooniline kord;
- majanduskord (sealhulgas kaubandust ja võrdsete võimaluste tagamist käsitlevad sätted)
- õiguskaitse ja kriminaalasjades tehtava õiguslase koostöö kord ning
- vaidluste lahendamist, põhiväärtusi ja kaitsemeetmeid käsitlevad sätted.

Kavandatav partnerlus põhineb demokraatia, õigusriigi ja inimõiguste tunnustamisel, kliimamuutuste vastasel võitlusel ja massihävitussrelvade leviku tõkestamisel. Selliseid olemuslikke aspekte käsitlevate sätete rikkumine annab pooltele aluse kaubandus- ja koostööleping või selle lisaleping täielikult või osaliselt lõpetada või peatada. Samuti kinnitavad pooled oma kindlat tahet tagada isikuandmete kaitse kõrge tase.

Kaubandus- ja koostöölepingu kohaldamisala on laiaulatuslik. See hõlmab kõiki poliitilises deklaratsioonis nimetatud huvipakkuvaid valdkondi: kaubandus- ja majanduskoostöö, õiguskaitse ja õiguslane koostöö kriminaalasjades, liidu programmides osalemine ning temaatilised koostöövaldkonnad. Kaubandus- ja koostöölepingus ei ole ette nähtud koostöökorda välispoliitika, välisjulgeoleku ja kaitse valdkonnas, võttes arvesse Ühendkuningriigi seisukohta sellise korra üle läbirääkimisi mitte pidada ning sellist korda kaubandus- ja koostöölepingusse mitte lisada. Kaubandus- ja koostöölepingus austatakse liidu otsustusõiguse autonoomiat ja õiguskorda, ühtse turu ja tolliliidu terviklikkust ning nelja liikumisvabaduse (inimeste, kaupade, teenuste ja kapitali vaba liikumine) jagamatust. See ei hõlma mitte ainult kaupade ja teenuste vabakaubandust, vaid ka moonutuste ja ebaõiglaste konkurentsieeliste vältimise viise. Kaubandus- ja koostööleping kajastab asjaolu, et Ühendkuningriik lahkub liidu ühiseeskirjade ning järelevalve- ja kaitse tagamise mehhanismide süsteemist ning ei saa seega enam kasu liikmesusest ega ühtsest turust.

Kaubandus- ja koostöölepinguga luuakse üldine juhtimisraamistik, mis hõlmab kõiki kaubandus- ja koostöölepingus ja selle lisalepingutes, näiteks salastatud teabe kaitse lepingus sätestatud koostöövaldkondi, ning sellesse tehakse teatavad kohandused, mis võimaldavad reageerida põhjendatud valdkondlikele vajadustele.

Kaubandus- ja koostöölepingust tulenevate kohustuste täitmise tagamiseks on olemas kindlad mehhanismid. Kaubandus- ja koostöölepinguga nähakse pooltele ette võimalus võtta oma huvide kaitsmiseks kiireid, autonoomseid ja operatiivseid meetmeid, sh eelkõige võrdsete tingimuste (st tasakaalustavad meetmed, parandusmeetmed) ja kalanduse (st kompensatsioonimeetmed, parandusmeetmed) valdkonnas, samuti üldisemalt tõsiste valdkondlike või piirkondlike majanduslike, ühiskondlike või keskkonnavalaste probleemide korral.

Mis puudutab kaubandus- ja koostöölepingu territoriaalset kohaldamisala, siis hõlmab see liidu puhul territooriume, mille suhtes kohaldatakse aluslepinguid, ja Ühendkuningriigi puhul Ühendkuningriigi territooriumi. Kaubandus- ja koostöölepinguga on piiratud ulatuses hõlmatud Kanalisaared ja Mani saar osas, mis puudutab kaubavahetust ja juurdepääsu vetele. Kooskõlas Euroopa Ülemkogu 25. novembri 2018. aasta kohtumise protokollile lisatud deklaratsiooniga ja nõukogu läbirääkimisjuhistega ei kohaldata kaubandus- ja koostöölepingut Gibraltari suhtes.

Kaubandus- ja koostööleping koosneb seitsmest osast (mis omakorda jagunevad rubriikideks, jaotisteks, peatükkideks ja jagudeks), kolmest protokollist ja mitmest lisast. Need on järgmised:

Esimeses osas (Ühis- ja institutsioonilised sätted) on esitatud üldsätted, kaubandus- ja koostöölepingu tõlgendamise põhimõtted ja mõisted ning institutsiooniline raamistik

Esimeses osas on kaubandus- ja koostöölepingu haldamist ja rakendamist käsitlevad sätted ning luuakse ühised juhtorganid (partnerlusnõukogu, kaubanduspartnerluse komitee, kaubanduse erikomiteed ja teised erikomiteed).

Haldamist käsitlevad sätted annavad selge ülevaate kaubandus- ja koostöölepingu toimimise ja selle üle tehtava kontrolli kohta. Kõnealused sätted on sõnastatud nii, et need oleksid paindlikud ja kohandatavad eri valdkondades tekkida võivatele erivajadustele. Kaubandus- ja koostöölepingu kohaldamisala ja keerukust silmas pidades nõudis liit ühtset juhtimisraamistikku, mis hõlmaks lepingut tervikuna. See tagab ettevõtjatele, tarbijatele ja kodanikele õiguskindluse, vältides samal ajal arvukaid paralleelseid struktuure ja täiendava bürokraatia tekitamist.

Partnerlusnõukogu jälgib lepingu rakendamist. Liidu ja Ühendkuningriigi esindajatest koosnev partnerlusnõukogu tuleb kokku erinevates koosseisudes, sõltuvalt käsitletavast küsimusest. See on foorum, kus pooled arutavad mis tahes esilekerkinud küsimusi ning võivad vastastikusel kokkuleppel teha siduvaid otsuseid. Komiteed abistavad tema töös kaubanduspartnerluse komitee, kaubanduse erikomiteed ja teised erikomiteed.

Teises osas (Kaubandus, transport, kalandus ja muud kokkulepped) on kuus rubriiki:

- Esimene rubriik: Kaubandus, mis koosneb kaheteistkümnest jaotisest: I jaotis (Kaubavahetus), II jaotis (Teenused ja investeringud), III jaotis (Digikaubandus), IV jaotis (Kapitali liikumine, maksed, ülekanded ja ajutised kaitsemeetmed), V jaotis (Intellektuaalomand), VI jaotis (Riigihanked), VII jaotis (Väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad), VIII jaotis (Energeetika), IX jaotis (Läbipaistvus), X jaotis (Hea reguleerimistava ja regulatiivne koostöö), XI jaotis (Avatud ja ausa konkurentsi võrdsete tingimuste tagamine ning kestlik areng), XII jaotis (Erandid);
- Teine rubriik: Lennundus, mis koosneb kahest jaotisest: I jaotis (Lennutransport) ja II jaotis (Lennundusohutus);
- Kolmas rubriik: Maanteetransport, mis koosneb kahest jaotisest: I jaotis (Kaupade autovedu) ja II jaotis (Reisijate autovedu);
- Neljas rubriik: Sotsiaalkindlustuse koordineerimine ja lühiajalised viisad;
- Viies rubriik: Kalandus;
- Kuues rubriik: Muud sätted.

Teise osa rubriikidest ja jaotistest nähtub, et teine osa hõlmab kaupade ja teenustega kauplemist ning paljusid muid majandus- ja laiema koostöö valdkondi, nagu investeringud, konkurents, maksustamise läbipaistvus, energeetika, lennu- ja maanteetransport, teatavate liikuvusmeetmetega seotud diskrimineerimiskeeld ja sotsiaalkindlustuse koordineerimine ning kalandus.

Teine osa sisaldab sätteid kaasaegse ja kestliku kaubanduspoliitika kohta. Mõlemad pooled kohustuvad järgima ühiseid kõrgeid standardeid sellistes valdkondades nagu töönormid ja sotsiaalsed standardid, keskkonnakaitse, kliimamuutuste vastane võitlus, sh CO₂ heite maksustamine, ning asjakohased maksustamise vältimise ja maksustamise läbipaistvuse standardid⁴. Samuti sisaldab see subsiidiume käsitlevaid põhimõtteid, et takistada pooli andmast subsiidiume, mis avaldavad olulist mõju poolte vahelisele kaubandusele või investeeringutele. Need kokkulepitud standardid ja põhimõtted on seotud siseriiklike kaitse tagamise ja vaidluste lahendamise mehhanismidega, millega kindlustatakse, et ELi ja Ühendkuningriigi ettevõtjad konkureerivad võrdsetel tingimustel. Teises osas nähakse ette, et mõlemad pooled võivad võtta ühepoolseid meetmeid, et kaitsta end mõju eest kaubandusele või investeeringutele, mis tulenevad subsiidiumidest või märkimisväärselt lahknevustest vastavates subsiidiumikontrolli süsteemides või vastavas töö- ja sotsiaal-, keskkonna- või kliimakaitse tasemes.

Kaubavahetuse osas lähevad teise osa sätted kaugemale hiljutistest ELi vabakaubanduslepingutest selliste partneritega nagu Kanada või Jaapan, sätestades nulltariifid ja -kvoodid kõikidele kaupadele. Nende erandlike soodustuste saamiseks peavad ettevõtjad tagama, et nende tooted on pärit liidust või Ühendkuningriigist. Need päritolureeglid on olulised liidu turu terviklikkuse tagamiseks. Kaubandus- ja koostööleping lihtsustab liidu tolliseadustikuga lubatud ulatuses ka tolliformaalsusi, mida kohaldatakse iga väljaspool tolliliitu oleva kolmanda riigi suhtes. Samuti kõrvaldatakse sellega tarbetud tehnilised kaubandustõkked, kuid tagatakse samas, et kõik Ühendkuningriigi kaubad, mis liitu sisenevad, vastavad täielikult liidu rangetele regulatiivsetele standarditele, sh toidukvaliteedi (nt sanitaar- ja fütosanitaarstandardid) ja tooteohutuse standarditele.

Samuti lepitakse kokku, et teenustekaubandus peab olema avatud, mis läheb kaugemale WTO teenustekaubanduse üldlepingu (GATS) alussätetest, kajastades samas asjaolu, et Ühendkuningriik ei saa enam kasu isikute vabast liikumisest ja seega teenuste osutamise vabadusest. Ühendkuningriigi teenuseosutajad, kes soovivad liidus teenuseid pakkuda, peavad täitma kõiki vajalikke liidus kehtivaid regulatiivseid nõudeid, kuid neid ei kohelda vähem soodsalt kui liidu ettevõtjaid kaubandus- ja koostöölepinguga hõlmatud valdkondades, ja vastupidi⁵. Ühendkuningriigi investorid võivad liidus asutada juriidilisi isikuid, et pakkuda teenuseid kogu ühtsel turul, ja vastupidi. Lepingus on ette nähtud raamistik tulevasteks läbirääkimisteks kutsekvalifikatsiooniga seotud tunnustamislepingute üle.

Kaubandus- ja koostööleping sisaldab sätteid, mille eesmärk on hõlbustada digikaubandust, kõrvaldades põhjendamatud tõkked ning tagades ettevõtjatele ja tarbijatele avatud, turvalise ja usaldusväärse veebikeskkonna ning isikuandmete kaitse kõrged standardid. Samuti on lepingus sätted, millega tagatakse intellektuaalomandi õiguste kaitse. Lisaks sisaldab see sätteid poolte

⁴ Liit ja Ühendkuningriik kavatsevad lepingute sõlmimise ajal heaks kiita ka ühisdeklaratsiooni kahjulike maksukordade vastu võitlemise kohta.

⁵ Vastavalt ELi kaubanduspoliitikale on välja jäetud piiratud arv sektoreid (avalikud teenused, mõned transporditeenused ja audiovisuaalteenused kultuurilise mitmekesisuse säilitamiseks).

vastastikuste võimaluste kohta teineteise riigihanketurgudel ning riigihankestandardite kohta, mis lähevad kaugemale neile WTO riigihankelepingust tulenevatest kohustustest.

Kuna Ühendkuningriik ei osale enam ühtsel elektrienergiaturul ega ELi kauplemissplatvormidel, luuakse kaubandus- ja koostöölepinguga uus kahepoolse energiakoostöö raamistik, mille eesmärk on tagada kulutõhusad, puhtad ja turvalised energiatarned, mis on olulised mõlema poole majanduse toimimiseks, ning luua uued mehhanismid koostööks taastuvenergia valdkonnas, eelkõige Põhjameres, ning kliimamuutustega võitlemiseks. Lepingu osaks on ka sisulised sätted võrdsete võimaluste ja liberaliseerimise kohta, sealhulgas energiasektoris antava toetuse tingimuste kohta. Nagu ka teistes valdkondades, ei dubleeri energeetikat käsitlevad sätted Ühendkuningriigi jaoks kõiki ühtse turu eeliseid, võttes arvesse tema staatust kolmanda riigina.

Transpordi valdkonnas nähakse kaubandus- ja koostöölepinguga ette jätkuv ja kestlik õhu- ja maanteeühendus, austades samal ajal ühtse turu terviklikkust. See sisaldab sätteid, millega tagatakse, et liidu ja Ühendkuningriigi ettevõtjate vaheline konkurents toimub võrdsetel tingimustel, nii et reisijate õigusi ja transpordiohutust ei kahjustata.

Teine osa sisaldab ka raamistikku kalavarude ühiseks ja kestlikuks majandamiseks liidu ja Ühendkuningriigi vetes. Ühendkuningriigil kui sõltumatul rannikuriigil on kontroll oma vete üle ja võimalus Briti kalandust edasi arendada, kuid Euroopa kaluritel on ka edaspidi juurdepääs Ühendkuningriigi vetele, et kalapüügiga tegeleda.

Kolmandas osas (Õiguskaitse ja õiguslane koostöö kriminaalasjades) sätestatakse õiguskaitse ja kriminaalasjades tehtava õiguslase koostöö raamistik. Nõukogu tunnistab vajadust tugeva koostöö järele riiklike politsei- ja õigusasutuste ning samuti liidu ametite ja organite vahel, eelkõige piiriülese kuritegevuse ja terrorismi vastu võitlemisel ja nende eest vastutusele võtmisel.

Kolmas osa hõlmab järgmisi olulisi valdkondi:

- Andmevahetus: lennureisijate (broneeringud või broneeringuinfo), DNA, sõrmejälgede ja sõidukite registreerimisandmete (Prümi andmed, mida liit ja Schengeni alasse mittekuuluv kolmas riik ei ole varem vahetanud) õigeaegse, tulemusliku ja tõhusa vahetamise kord, mis täiendab rahvusvahelisi kanaleid, nagu Interpol;
- Europol ja Eurojust: tõhus koostöö Ühendkuningriigi ning Europoli ja Eurojusti vahel kooskõlas kolmandate riikidega tehtavat koostööd käsitlevate eeskirjadega, mis on kehtestatud liidu õigusaktidega;
- Üleandmine: võimaldada kurjategijate kiiret üleandmist liidu liikmesriikide ja Ühendkuningriigi vahel tänu ühtlustatud menetlustele, rangetele tähtaegadele, kindlatele kaitsemeetmetele (sealhulgas asjakohased üleandmisest keeldumise põhjused), menetlusõigustele ja kohtulikule kontrollile;

- Vastastikune abi: kord, millega hõlbustatakse ja täiendatakse Euroopa Nõukogu konventsioone kriminaalasjades, näiteks lihtsustatud menetluste, tähtaegade ja tehnoloogiliste infrastruktuuride kaudu, mitmesuguste meetmete abil, sh vara arestimine ja konfiskeerimine;
- Rahapesuvastane võitlus: rahapesu ja terrorismi rahastamise vältimiseks ning selle vastu võitlemiseks.

Kolmandas osas tunnustatakse Ühendkuningriigi staatust ELi mittekuulva riigina väljaspool Schengeni ala. Näiteks ei ole Ühendkuningriigil enam otsest reaalarajas juurdepääsu tundlikele liidu andmebaasidele, mis toetavad liidu vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanevat ala, kuna seda võimaldatakse ainult liikmesriikidele ja väga lähedaselt assotsieerunud riikidele, kes aktsepteerivad kõiki kaasnevaid kohustusi.

Tiheda ja ulatusliku politsei- ja õiguslase koostöö aluseks on demokraatia ja õigusriigi põhimõtte austamise ning üksikisikute põhiõiguste ja -vabaduste, sealhulgas Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsioonis sätestatud põhiõiguste ja -vabaduste tõhusa kaitse tagatise ning nende riigisisene rakendamine, samuti mõlema poole kindel tahe järgida kõrgeid andmekaitsestandardeid. See oli eriti oluline nõue liidu poolt, et tagada liidu kodanike turvalisuse ja põhiõiguste kaitse. Kolmandas osas nähakse ette ka erisätted koostöö peatamiseks tõsiste ja süsteemsete puuduste korral nende kaitsemeetmete tagamisel, ning spetsiaalne vaidluste lahendamise mehhanism.

Neljandas osas (Temaatiline koostöö) on kaks jaotist: I jaotis. Terviseturve ja II jaotis; Küberturvalisus. Neljas osa sisaldab sätteid poolte vahelise koostöö kohta terviseohutuse ja küberturvalisuse küsimustes, sealhulgas Ühendkuningriigi ajutise ja piiratud osalemise kaudu mitmes liidu struktuuris üksnes liidu kutsel ja tingimusel, et ilmnevad konkreetset ühised ohud.

Viiendas osas (Liidu programmides osalemine, usaldusväärne finantsjuhtimine ja finantssätted) sätestatakse Ühendkuningriigi jätkuv osalemine kolmanda riigina mitmes liidu juhtprogrammis, tingimusel et Ühendkuningriik teeb rahalise panuse liidu eelarvesse. Selliste programmide täpse nimekirja võtab hiljem vastu liidu programmides osalemise erikomitee. Lisaks võib liidu programmides osalemise erikomitee ka koostada loetelu teenustest, mida osutatakse selliste liidu programmide rakendamise kaudu, milles Ühendkuningriik võib osaleda.

Nende liidu programmide ja meetmete õiguslikke aluseid (põhiakte), milles Ühendkuningriik võib osaleda, ei ole veel vastu võetud. Ühendkuningriigi ja liidu vahel valitseb siiski ühine arusaam programmide, milles Ühendkuningriik võib osaleda, ja eritingimustest, millistel ta seda teha võib, vastavalt lõplikes õiguslikes alustes sätestatud tingimustele. Seetõttu on kaubandus- ja koostöölepingule lisatud ühisdeklaratsioonis sätestatud raamistik nende protokollide jaoks, mille liidu programmides osalemise erikomitee kõnealusele lepingule lisab, kui võetakse vastu nende programmide õiguslik alus.

Kuues osa (Vaidluste lahendamine ja horisontaalsed sätted) sisaldab kolme jaotist: I jaotis (Vaidluste lahendamine), II jaotis (Koostöö alus) ja III jaotis (Kohustuste täitmine ja kaitsemeetmed).

Kui vaidluste lahendamisel tekib erimeelsusi ja pooled ei suuda neis lahendust leida, on kaubandus- ja koostöölepinguga ette nähtud, et küsimuse lahendamiseks on võimalik luua sõltumatu vahekohus, kes lahendab vaidluse siduva otsusega. See vaidluste lahendamise mehhanism hõlmab enamikku kaubandus- ja koostöölepingu valdkondi, sealhulgas võrdsete tingimuste tagamist ja kalandust. Sellega kaasnevad usaldusväärsed ja kindlad kaitse tagamise ja vastavusmehhanismid, sealhulgas võimalus peatada kaebuse esitanud poole kaubandus- ja koostöölepinguga ette nähtud kohustuste täitmine, nt taaskehtestada tariifid ja/või kvoodid. Lisaks võivad mõlemad pooled võtta teatavatel tingimustel vastumeetmeid, kui teine pool ei täida vahekohtu otsust. Näiteks kui üks pool rikub korduvalt lepingut konkreetse majandussektoriga seoses, võib teine pool võtta vastumeetmeid muudes majandussektorites. Mõlemad pooled võivad tõsiste valdkondlike või piirkondlike majanduslike, ühiskondlike või keskkonnavalaste probleemide korral võtta ka ühepoolselt asjakohaseid kaitsemeetmeid.

Seitsmes osa (Lõppsätted) sisaldab lõppsätteid, sh kaubandus- ja koostöölepingu jõustumise, läbivaatamise ja lõpetamise kohta.

Kahes **protokollis** käsitletakse **halduskoostööd ning maksupettuste vastast võitlust käibemaksu valdkonnas, vastastikust abi maksude ja tollimaksudega seotud nõuete sissenõudmisel ja vastastikust haldusabi tolliküsimustes.**

Sotsiaalkindlustuse koordineerimise protokollis on sätestatud mitu sotsiaalkindlustuse koordineerimise meedet, mille eesmärk on kaitsta nende ELi kodanike ja Ühendkuningriigi kodanike sotsiaalkaitset, kes on alates 1. jaanuarist 2021 piiriüleses olukorras, mis puudutab Ühendkuningriiki ja ELi. Kaitstakse ka kolmandate riikide kodanikke, kodakondsuseta isikuid ja pagulasi. See hõlmab mitmesuguseid hüvitisi, sealhulgas vanadus- ja toitjakaotuspensione, matusetoetusi, haigushüvitisi, rasedus- ja sünnitus- / isadushüvitisi ning tööõnnetus- ja eelpensionihüvitisi. Protokolliga tagatakse, et selles kehtestatud sotsiaalkindlustuse koordineerimise kord põhineb liidu liikmesriikide vahelise diskrimineerimiskeelu põhimõttel.

Salastatud teabe vahetamise ja kaitse julgeolekukorda käsitlevas lepingus on sätestatud salastatud ja tundliku salastamata teabe vahetamise normid ja kord. Kooskõlas liidu ja kolmandate riikide vahel sõlmitud muude salastatud teabe kaitse lepingutega tagab salastatud teabe kaitse leping tundliku teabe turvalise käsitlemise, mis põhineb teabe koostaja poolt enne vahetatava teabe avaldamist antud nõusoleku põhimõttel. Salastatud teabe vahetamise ja kaitse julgeolekukorda käsitlevat lepingut kohaldatakse alates kaubandus- ja koostöölepingu kohaldamise kuupäevast või kuupäevast, mil pooled on teineteisele teatanud, et nad on täitnud oma sisenõuded ja -menetlused salastatud teabe avaldamiseks selle lepingu alusel, olenevalt sellest, kumb kuupäev on hilisem.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning teiselt poolt Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi vahelise kaubandus- ja koostöölepingu ning Euroopa Liidu ning Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi vahelise salastatud teabe vahetamise ja kaitse julgeolekukorda käsitleva lepingu liidu nimel sõlmimise kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 217 koostoimes artikli 218 lõikega 6 ja lõikega 7 ja lõike 8 teise lõiguga,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut /// võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi nõusolekut,⁶

ning arvestades järgmist:

- (1) [KUUPÄEV] võttis nõukogu vastu nõukogu otsuse nr (EL) ..., mis käsitleb ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning teiselt poolt Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi vahelise kaubandus- ja koostöölepingu (edaspidi „kaubandus- ja koostööleping“) ning Euroopa Liidu ning Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi vahelise salastatud teabe vahetamise ja kaitse julgeolekukorda käsitleva lepingu (edaspidi „salastatud teabe kaitse leping“) Euroopa Liidu nimel allkirjastamist.
- (2) Kaubandus- ja koostöölepinguga luuakse alus liidu ja Ühendkuningriigi vahelistele laiaulatuslikele suhetele, mis hõlmavad vastastikuseid õigusi ja kohustusi, ühismeetmeid ja erimenetlusi. Salastatud teabe kaitse leping on kaubandus- ja koostöölepingu juurde kuuluv lisaleping, mis on sellega lahutamatult seotud, eelkõige seoses lepingu jõustumise ja lõpetamisega. Seega peaks otsuse kaubandus- ja koostöölepingu ja salastatud teabe kaitse lepingu (edaspidi „lepingud“) allkirjastamise kohta põhinema õiguslikul alusel, millega nähakse ette sellise partnerluse loomine, mis võimaldab liidul võtta kohustusi kõigis aluslepingutega hõlmatud valdkondades.
- (3) Asjakohane on määrata kindlaks viis, kuidas liitu esindatakse kaubandus- ja koostöölepinguga loodavates komiteedes ja partnerlusnõukogus. Vastavalt Euroopa Liidu lepingu (edaspidi „ELi leping“) artikli 17 lõikele 1 esindab komisjon liitu ja väljendab liidu seisukohti, mille on määranud kindlaks nõukogu kooskõlas

⁶ ELT C , , lk .

aluslepingutega. Nõukogu täidab oma poliitika kujundamise ja koordineerimise funktsiooni, nagu on sätestatud ELi lepingu artikli 16 lõikes 1, kehtestades kaubandus- ja koostöölepinguga loodavates komiteedes ja partnerlusnõukogus liidu nimel võetavad seisukohad. Peale selle, kui kaubandus- ja koostöölepinguga loodavatel komiteedel või partnerlusnõukogul tuleb vastu võtta õigusliku toimega akte, tuleb neis organites liidu nimel võetavad seisukohad välja töötada kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 218 lõikes 9 sätestatud menetlusega.

- (4) Üks või mitu liikmesriiki võivad taotleda, et komisjoni esindajat saadaks partnerlusnõukogu ja muude lepinguga asutatud ühisorganite koosolekul liidu delegatsiooni koosseisus asjaomase liikmesriigi esindaja või asjaomaste liikmesriikide esindajad.
- (5) Komisjonile on asjakohane anda kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 218 lõikega 7 volitus kiita liidu nimel heaks kaubandus- ja koostöölepingu teatavad muudatusi, mis võetakse vastu lihtsustatud menetluse teel või või kaubandus- ja koostöölepingu loodud organi poolt kooskõlas kõnealuse lepingu sätetega. Kehtestada tuleks selliseid muudatusi käsitlev nõukogu nõuandemenetlus.
- (6) Selleks et liit saaks õigeaegselt reageerida, kui ettenähtud tingimused ei ole enam täidetud, tuleks komisjonile anda volitused võtta vastu teatavaid otsuseid, millega peatatakse Ühendkuningriigile lisa TBT-4 [Mahepõllumajanduslikud tooted] ja lisa TBT-2 [Ravimid] alusel antud soodustused. Enne seda peaks komisjon teavitama liikmesriikide esindajaid, kes võivad komisjoni seisukoha suhtes blokeeriva vähemusega vastuväiteid esitada. Komisjonile tuleks samuti anda volitused võtta sama menetluse kohaselt vastu mis tahes muud rakendussätteid, mis on vajalikud kõnealuste lisade tõhusaks toimimiseks.
- (7) Selleks et liit saaks võtta kiireid ja tulemuslikke meetmeid oma huvide kaitseks kaubandus- ja koostöölepingu alusel ning kuni liidus kaubandus- ja koostöölepingu alusel parandusmeetmete vastuvõtmist reguleeriva eriõigusakti vastuvõtmise ja jõustumiseni tuleks anda komisjonile volitus võtta parandusmeetmeid, näiteks peatada kaubandus- ja koostöölepingust või selle lisalepingust tulenevad kohustused, kui on rikutud kaubandus- ja koostöölepingu teatavaid sätteid või jäetud täitmata teatavad tingimused, eelkõige kaubandus- ja koostöölepingus sätestatud kaubavahetuse, võrdsete tingimuste, maanteetranspordi, lennutranspordi, kalanduse ja liidu programmide valdkonnas, ning võtta sobivaid parandus-, tasakaalustavaid ja vastumeetmeid.
- (8) Kui liidul tuleb lepingute sätete täitmiseks meetmeid võtta, peab ta seda alati tegema kooskõlas aluslepingute sätetega, võttes seejuures arvesse igale institutsioonile antud volituste ulatust. Seetõttu peab komisjon esitama Ühendkuningriigile lepingutes nõutud teabe või teatised, välja arvatud juhul, kui leping osutab muudele konkreetsetele liidu institutsioonidele, organitele ja asutustele, ning konsulteerima Ühendkuningriigiga konkreetsetes küsimustes. Samuti peab komisjon esindama liitu vahekohtus, kui vaidlus on esitatud lahendamiseks vahekohtule vastavalt kaubandus- ja koostöölepingule.
- (9) Tuletatakse meelde, et kooskõlas 25. veebruari 2020. aasta läbirääkimisdirektiividega ei hõlma liidu ja Ühendkuningriigi sõlmitava kaubandus- ja koostöölepingu territoriaalne kohaldamisala Gibraltarit. See ei välista võimalust, et liit ja

Ühendkuningriik sõlmivad Gibraltari kohta eraldi lepingud kooskõlas Euroopa Ülemkogu 25. novembri 2018. aasta kohtumise protokolliga kantud Euroopa Ülemkogu ja Euroopa Komisjoni deklaratsiooniga.

- (10) Kaubandus- ja koostöölepingu sõlmimine Euroopa Aatomienergiaühenduse pädevusse kuuluvate küsimuste osas toimub eraldi menetluse kohaselt.
- (11) Lepingud tuleks liidu nimel heaks kiita,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning teiselt poolt Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi vaheline kaubandus- ja koostööleping kiidetakse käesolevaga liidu nimel heaks kõigis küsimustes, mis ei kuulu Euroopa Aatomienergiaühenduse pädevusse.

Euroopa Liidu ning Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi vaheline salastatud teabe vahetamise ja kaitse julgeolekukorda käsitlev leping kiidetakse käesolevaga liidu nimel heaks.

Nende lepingute tekst on lisatud käesolevale otsusele.

Artikkel 2

Nõukogu eesistuja saab käesolevaga volituse määrata isiku(d), kes on volitatud Euroopa Liidu nimel esitama järgmistes sätetes ettenähtud teate:

- (a) kaubandus- ja koostöölepingu puhul:
 - artikkel LAW.OTHER.134 [Teated];
 - artikkel FINPROV.11 [Jõustumine];
 - sotsiaalkindlustuse koordineerimise protokolliga artikkel SSC.11;
- (b) seoses salastatud teabe vahetamise ja kaitse julgeolekukorda käsitleva lepinguga:
 - artikli 19 lõiked 1 ja 2.

Artikkel 3

1. Kui komisjon esindab kaubandus- ja koostöölepinguga loodud liidu organeid, siis teavitab ta nõukogu aegsasti kohtumistel toimunud aruteludest, nende tulemustest ning kirjaliku menetluse teel vastuvõetud õigusaktidest ning taotluse korral tagab kõnealuste kohtumiste või menetlustega seotud protokollid ja muud dokumendid. Komisjon teavitab vajadust mööda ka Euroopa Parlamenti.

2. Esimesel viiel aastal pärast kaubandus- ja koostöölepingu jõustumist annab komisjon kord aastas Euroopa Parlamendile ja nõukogule aru kaubandus- ja koostöölepingu rakendamisest ja kohaldamisest.

Artikkel 4

1. Komisjonile antakse volitus kiita liidu nimel heaks kaubandus- ja koostöölepingu muudatusi, mille võtab vastavalt vastu kas partnerlusnõukogu või erikomitee, kooskõlas kõnealuse lepingu järgmiste sätetega:
- (a) artikli TBT.9 [Koostöö turujärelevalve ning toiduks mittekasutatavate toodete ohutuse ja nõuetele vastavuse valdkonnas] lõiked 4, 5 ja 8 seoses lisades [TBT-XX] ja [TBT-ZZ] sätestatud poolte korrapärase teabevahetuse korra kehtestamise või muutmisega;
 - (b) lisa TBT-5 [Veinikaubandus], artikli 2 [Tootemääratlused, veinivalmistustavad ja -protsessid] lõige 3 ning artikli 3 [Poolte territooriumil impordi sertifitseerimise nõuded] lõige 3 seoses selle lisa liidete muutmisega;
 - (c) lisa TBT-4 [Mahepõllumajanduslikud tooted] artikli 1 [Eesmärk ja kohaldamisala] lõige 2 seoses selle lisa liidete muutmisega;
 - (d) lisa TBT-2 [Ravimid] artikkel 11 [Liidete muutmine] seoses selle lisa liidete muutmisega;
 - (e) artikkel PPROC.18 [LISA PPROC-1 B jao muutmine] seoses lisa PPROC-1 B jao muudatustega, mis käsitlevad turulepääsuga seotud kohustusi;
 - (f) artikkel AVSAF.12 [Käesoleva jaotise lisade vastuvõtmine ja muutmine] seoses lisa AVSAF-1 muudatustega, nagu on sätestatud kõnealuses artiklis;
 - (g) artikli LAW.EUROPOL.48 [Kuriteoliigid] lõige 3 seoses LISA LAW-3 muudatustega, kui muudetakse liidu õiguse alusel Europoli pädevusse kuuluvate kuriteoliikide loetelu;
 - (h) artikli LAW.EUROJUST.63 [Kuriteoliigid] lõige 3 seoses LISA LAW-4 muudatustega, kui muudetakse liidu õiguse alusel Eurojusti pädevusse kuuluvate kuriteoliikide loetelu;
 - (i) sotsiaalkindlustuse koordineerimise protokolli artikkel SSC.68 [Muudatused] seoses sotsiaalkindlustuse koordineerimise protokolli lisade või liidete muudatustega.
2. Komisjon esitab lõikes 1 osutatud kavandatud muudatused enne nende heakskiitmist nõukogule.

Komisjon kiidab kavandatud muudatused liidu nimel heaks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Liidu lepingu artikli 16 lõike 4 kohasele blokeerivale vähemusele vastav arv liikmesriike esitab nende kohta vastuväiteid ühe kuu jooksul pärast seda, kui komisjon on need nõukogule esitanud. Selliste vastuväidete korral lükkab komisjon kavandatud muudatused liidu nimel tagasi.

3. Komisjon kiidab liidu nimel heaks kaubandus- ja koostöölepingu muudatused, mille võtab vastavalt vastu kas partnerlusnõukogu või erikomitee, kooskõlas kõnealuse lepingu järgmiste sätetega:
- (a) artikli LPFOFCSD.3.2 [Kohaldamisala ja erandid] lõige 4 seoses künnisega, millest allpool ei kohaldata subsiidiumide kontrolli käsitlevat peatükki;
 - (b) artikli LPFOFCSD.3.3 [Üldist majandushuvi pakkuvad teenused] lõige 2 seoses künnisega, millest allpool ei kohaldata läbipaistvuskohustust;
 - (c) artikli LPFOFCSD.3.3 [Üldist majandushuvi pakkuvad teenused] lõige 3 seoses künnisega, millest allpool ei kohaldata kõnealust peatükki.
 - (d) artikkel LPFOCDSD.3.5 [Keelatud subsiidiumid ja teatavatel tingimustel makstavad subsiidiumid], seoses käesoleva artikli kohaste subsiidiumide suhtes kohaldatavate tingimuste ajakohastamisega;
 - (e) Artikkel LPFOCDSD.3.11 [Sissenõudmine] seoses erinevate meetmetega, millega tagatakse subsiidiumide sissenõudmine.

Komisjon teavitab nõukogu kavandatud muudatustest enne nende heakskiitmist.

4. Komisjon tagab, et käesolevas artiklis märgitud kavandatud muudatuste liidu nimel heakskiitmine
- (a) on liidu huvides;
 - (b) teenib liidu eesmäärke liidu kaubanduspoliitika, lennundusohutuse, sotsiaalkindlustuse ja õiguskaitse ning õiguselase koostöö raamistikus;
 - (c) ei ole vastuolus liidu ega rahvusvahelise õigusega;
 - (d) ei tekita takistusi innovatsioonile.

Artikkel 5

1. Komisjon võib teha liidu nimel mis tahes otsuseid, et:
- (a) kinnitada või peatada samaväärsuse tunnustamise pärast 31. detsembriks 2023 läbiviidud samaväärsuse uuesti hindamist vastavalt lisa TBT-4 [Mahepõllumajanduslikud tooted] artikli 3 [Samaväärsuse tunnustamine] lõikele 3;
 - (b) kinnitada või peatada samaväärsuse tunnustamise vastavalt lisa TBT-4 [Mahepõllumajanduslikud tooted] artikli 3 [Samaväärsuse tunnustamine] lõigetele 5 ja 6;
 - (c) kiita heaks ametlikke hea tootmistava dokumente, mille on väljastanud Ühendkuningriigi asutus väljaspool väljastava asutuse territooriumi asuvate tootmisrajatiste kohta, ning määrata kindlaks tingimused, mille alusel liit aktsepteerib kõnealuseid ametlikke hea tootmistava dokumente vastavalt lisa TBT-2 [Ravimid] artikli 5 [Kontrollide tunnustamine] lõigetele 3 ja 4;

- (d) võtta vastu vajalikke rakendussätteid ametlike hea tootmistava dokumentide vahetamiseks Ühendkuningriigi ametiasutusega vastavalt lisa TBT-2 [Ravimid] artiklile 6 [Ametlike hea tootmistava dokumentide vahetamine] ning Ühendkuningriigi ametiasutusega teabe vahetamiseks seoses tootmisrajatiste kontrollimisega vastavalt lisa TBT-2 [Ravimid] artiklile 7 [Kaitsemeetmed];
 - (e) peatada kontrollide tunnustamine või Ühendkuningriigis välja antud ametlike hea tootmistava dokumentide tunnustamine ning teatada Ühendkuningriigile oma kavatsusest kohaldada lisa TBT-2 [Ravimid] artiklit 9 [Peatamine] ja alustada Ühendkuningriigiga konsultatsioone vastavalt lisa TBT-2 [Ravimid] artikli 8 [Kohaldatavate õigusaktide muudatused] lõikele 3;
 - (f) peatada täielikult või osaliselt kõigi või mõnede lisa TBT-2 [Ravimid] 3. liites loetletud toodetega seoses kontrolli tunnustamine ja teise poole ametlike hea tootmistava dokumentide tunnustamine vastavalt lisa TBT-2 [Ravimid] artikli 9 [Peatamine] lõikele 1.
2. Komisjon võtab need otsused vastu käesoleva otsuse artikli 4 lõikes 2 sätestatud korras.

Artikkel 6

1. Kuni liidus võetakse vastu ja jõustub kõnealuste meetmete võtmist reguleeriv konkreetne õigusakt, teeb komisjon liidu nimel otsuse võtta kaubandus- ja koostöölepingu alusel järgmised meetmed kooskõlas kaubandus- ja koostöölepingu asjakohastes sätetes kehtestatud tingimustega:
- (a) asjaomas(t)e too(de)te sooduskohtlemise peatamine vastavalt artiklile GOODS.19 [Meetmed tollialaste õigusaktide rikkumise või nendest kõrvalehoidmise korral];
 - (b) parandusmeetmete kohaldamine ja kohustuste täitmise peatamine vastavalt artiklile LPFOFCSD.3.12 [Parandusmeetmed];
 - (c) tasakaalustavate meetmete ja vastumeetmete kohaldamine vastavalt artiklile LPFOFCSD.9.4 [Tasakaalustamine];
 - (d) parandusmeetmete kohaldamine vastavalt artiklile ROAD.11 [Parandusmeetmed];
 - (e) lennuettevõtjale lennutegevusloa andmisest keeldumine ning lennutegevusloa tühistamine, peatamine või piiramine vastavalt artiklile AIRTRN.8 [Lennutegevusloa andmisest keeldumine ning lennutegevusloa tühistamine, peatamine või piiramine];
 - (f) parandusmeetmete kohaldamine vastavalt artiklile FISH.14 [Parandusmeetmed ja vaidluste lahendamine];
 - (g) kompensatsioonimeetmete kohaldamine vastavalt artiklile FISH.9 [Kompensatsioonimeetmed väljaastumise või juurdepääsu vähendamise korral];

- (h) Ühendkuningriigi liidu programmides osalemise peatamine või lõpetamine vastavalt artiklile UNPRO.3.1 [Ühendkuningriigi osalemise peatamine liidu programmis Euroopa Liidu poolt] ja artiklile UNPRO.3.20 [Ühendkuningriigi osalemise lõpetamine liidu programmis Euroopa Liidu poolt];
 - (i) ajutise hüvitise pakkumine või vastuvõtmine või kohustuste peatamine nõuete täitmise kontekstis pärast vahekohtu või eksperdikomisjoni menetlust artikli INST.24 [Ajutised meetmed] alusel, välja avatud määruses (EL) nr 654/2014 sätestatud juhtudel;
 - (j) kaitsemeetmete ja tasakaalustavate meetmete kohaldamine vastavalt artiklile INST.36 [Kaitsemeetmed].
2. Komisjon esitab aegsasti nõukogule täieliku teabe oma kavatsuse kohta võtta vastu lõikes 1 sätestatud kavandatud meetmed ja võtab arvesse väljendatud seisukohti, kui neid on. Komisjon teavitab vajadust mööda ka Euroopa Parlamenti.
3. Komisjon võib ka võtta meetmeid, millega taastatakse kaubandus- ja koostöölepingust tulenevad õigused ja kohustused sellisel kujul, nagu need kehtisid enne lõikes 1 ette nähtud meetmete võtmist.

Artikkel 7

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*